

KRISTINUSKON ALKUAJAT

(Pikakirjoitettu Pekka Ervastian esitelmän mukaan 5.2.1928)

Kristinuskon alkuajoista olisi tarkoituksemme nyt vähän puhua, sillä meidän tarkoituksemme on lähiaikoina vähän tutkia noita salaperäisiä liikkeitä, joita on ilmestynyt meidän kristikunnassamme. Ja aloittakaamme alusta, heitämme siis lyhyen katsauksen kristinuskon alkuaikoihin, ja sitä varten taas on hyvä, että pidämme mielessämme, minkälainen Jeesuksen Kristuksen vaikutus itse oli, minkälainen oli se, jota voimme nimittää kristinuskoksi Hänen eläessään.

Yleensä, jos tutkimme suurten uskontojen syntyä, teemme sen havainnon, että niiden synty on aina ollut erittäin inhimillinen, ei ollenkaan mitään semmoista järjestettyä, mahtipontista, majesteetillista, suurta hommaa, jommoiseksi helposti voisimme luulla niiden alkuperää. Kun esim. nykyaikana teosofisen liikkeen yhteydessä saamme kuulla kaikenlaisista vihkimyksistä, ihmisen kehityksestä, kaidan tien erilaisista asteista jne., voimme helposti luulla, että tuo, josta sitten on tullut suuri uskonto, on heti alussa ollut erittäin merkillistä ja mahtavaa, että siinä on ollut paljon ns.. vihittyjä, opetuslapsia, tietäjiä ja suurenmoisia auttajia. Mutta heti kun menemme historiallisiin aikakirjoihin ja lähdekirjoihin, huomaamme, kuinka perin inhimillistä kaikki on ollut, kuinka yksinkertaista ja luonnollista, ei mitään semmoista – sanoisinko sitä teatraaliseksi – joksi sitä voisimme otaksua. Niinpä tämä inhimillisyys ennen kaikkea pistää näkyviin Jeesuksen elämän ja vaikutuksen yhteydessä; Hänen opetuslapsensa olivat kaikki

aivan luonnollisia ihmisiä, omine heikkouksineen, vikoineen ja suurine harrastuksineen ja antaumuksineen. Voimme hyvin ymmärtää, kuinka he olivat täynnä suurta uskoa, luottamusta ja turvallisuuden tunnetta, silloin kun heidän keskellään liikkui olento, jolla oli ihmeellisiä tietoja, kykyjä ja voimia, olento, joka oli tullut kuin taivaasta ja tuonut mukanaan ei ainoastaan taivaallista rauhaa, vaan myös tietoa taivastenvaltakunnan mysterioista, sisäisen elämän sisimmistä salaisuuksista. Kuinka turvalliselta tuo tuntui kaikista opetuslapsista; vasta myöhemmin heistä tuli apostoleita, Jeesuksen eläessä olivat kaikki enemmän lapsen asemassa, vaikka olivatkin miehiä ja naisia, täynnä elämänvoimaa ja pyrkimystä. Kaikki ryhmittivät Hänen ympärilleen lasten tavalla ja he tunsivat, kuinka Hänen läsnäolonsa antoi heille ymmärrystä ja rauhaa, avasi heidän ymmärryksensä käsittämään asioita, joita eivät yksin olisi käsittäneet, avasi erilaisia kykyjä, että he selvänäköisellä tavalla saattoivat nähdä jonkinlaisia salaisen maailman asioita, ja myös semmoisia kykyjä, että he saattoivat tehdä miltei voimatöitä. Ei se ollut mitään itsetietoista pyrkimystä heissä, se tulvi heihin siksi, että heidän rakas mestarinsa oli heidän luonaan, Hän, jonka läsnäolo oli kuin auringon lämmittävä loiste.

Sentähden huomaamme, kuinka Jeesus itsekin ajatteli ja sanoi ja huomautti heille, kuinka vähän he tiesivät ja kuinka pieni heidän oma uskonsa oli. Hän sanoi, että he riippuivat Hänessä kiinni, ei Hän heitä siitä moittinut, mutta Hän antoi heidän joskus itse huomata, kuinka pieni heidän uskonsa oli, niinkuin sanotaan meidän käänöksessämme, mutta usko ei käsitä silloin opinkappalten totena pitämistä. Pistis merkitsee tietoa, ja Jeesus tarkoitti: teillä on niin vähän omaa tietoa, te

näette minun silmilläni, tunnette minun tunteillani ja niinkuin minä kädelläni viittaa, niin teidän ajatuksenne ja tahtonne kulkee, mutta te ette seiso omilla jaloillanne, niinkuin ihmisen tulee seisoa. Sentähden minun täytyy lähteä pois tästä näkyväisestä maailmasta, että te jäisitte yksin, sillä silloin lähetän teidän luoksenne totuuden pyhän hengen, lohduttajan, parakleetin – lohduttaja ei ole hyvä suomennos, parempi on puolustaja, advokaatti – joka muistuttaa teitä siitä, mitä olen teille opettanut. Teillä ei ole tällä hetkellä selvää muistoa ja tietoa siitä, mitä olen teille opettanut; te olette niin kiinni minun persoonassani, te tiedätte, että saatte minulta uusia käskyjä, että te ette itse ajattele niin paljon, mutta sitten, kun lähden pois, tulee kaikki selväksi teidän mieleenne, sillä minä lähetän teille totuuden pyhän hengen. –

Nyt tätä käsitettä ”totuuden pyhä henki” käsitetään yleensä yksinomaan teologisesti, sillä tavalla, että jumaluuden kolmas persoona alkoi toimia opetuslapsissa ja ensimmäisessä seurakunnassa, kun vapahtaja oli kuollut: se oli ihmeitä tekevä voima, jumala, joka alkoi silloin toimia kirkossa. Katolinen kirkko sanoo, että siitä saakka, kun Jeesus kuoli, on pyhä henki vaikuttanut kirkossa. Sentähden katolinen kirkko on uskaltanut julistaa semmoisen dogmin, että paavi on erehtymätön. Mistä syystä? Siitä, että paavi on pyhän hengen täyttämä ollessaan koko kirkon pää. Koska Kristus on lähettänyt pyhän hengen kirkolle, on paavi sen täyttämä; koska hän edustaa kirkkoa, hän aina virkansa puolesta tulee pyhän hengen täyttämäksi. Siis hän on erehtymätön, joka teologisesti on loogillista. Tämmöiseltä teologiselta kannalta ymmärretään protestanttisessakin kirkossa, että se on jumaluuden kolmas persoona, joka rupesi

vaikuttamaan ensimmäisessä seurakunnassa. Mutta meidän täytyy muistaa, että ensi kädessä ei totuuden pyhä henki ole teologinen käsite, vaan psykologinen. Jos otatte kenen tahansa vainajan, niin huomaatte, että hänen läheisensä aina muistavat häntä, hänen neuvojaan ja opetuksiaan, selvemmin hänen kuolemansa jälkeen kuin hänen eläessään. On kuin hänen kuvansa nousisi elävänä omaisten silmien eteen ja sanoisi jotain. Ihminen kuolemansa jälkeen kirkastuu jälkeenjääneiden mielikuvituksessa; silloin emme ole taipuvaisia muistamaan hänen heikkouksiaan ja inhimillisiä puoliaan, vaan muistamme, mitä hyvää hän on tehnyt, mitä neuvoja hän on meille antanut jne.. Sentähden on aivan niinkuin jokainen ihminen kuolemansa jälkeen lähettäisi jonkunlaisen totuuden hengen jälkeenjääneille.

Tältä kannalta meidän myös täytyy ymmärtää Jeesuksen suhdetta opetuslapsiin tai paremmin opetuslasten suhdetta Jeesuksen muistoon. Kun Jeesus oli lähtenyt pois näkyväisestä maailmasta, silloin Hänen kuvansa kirkastui opetuslapsille ja puhui heidän omassatunnossaan, mitä Hän oli puhunut eläessään. He eivät ennen olleet huomanneet niin ihmeellisiä puolia tuossa opetuksessa, mutta nyt Hänen sanansa kaikuivat heidän sielussaan, sydämessään, niin kehoittavina, että se vaati, antoi voimaa seuraamaan Hänen neuvojaan. Samoin lapsi kriitillisenä hetkenä muistaa isän tai äidin neuvoja paremmin heidän kuoltuaan kuin heidän eläessään. Kun äiti antoi hyvän neuvon eläessään, ei lapsi sitä useinkaan muistanut kiusauksen hetkenä, mutta kun äiti kuoli, muisti lapsi sen ja se jäi vaikuttamaan psykologisesti paljon suggeroivammin kuin äidin eläessä. Sentähden emme voi ihmetellä, kun Jeesus sanoo,

että on välttämätöntä Hänen siirtyä toiselle puolelle, jotta kaikki tulisi selvemmäksi opetuslapsille.

Mutta me emme tietenkään kiellä, että tällä totuuden pyhällä hengellä on toinen paljon syvempi ja läheisempi merkitys. Selvää on, että se pyhä henki, jonka Jeesus, joka ei ollut tavallinen, jokapäiväinen ihminen, lähetti, on toisenlainen, kuin tavallisen ihmisen lähettämä totuuden henki, mutta tässä on hyvin syvä, laaja teologinen puoli, jos niin tahdomme sitä nimittää. Ja siitä teologisesta puolesta tahdomme nyt puhua pari sanaa.

Muistatte varmaan, että erässä esitelmässä koetin selittää kosmillista Kristusta, joka personoitui Jeesukseen, jonka täyttämä Jeesus tavallaan oli ollut monen elämän aikana, mutta johon Jeesus kokonaan saattoi yhtyä viimeisessä elämässään, Jeesus Natsarealaisena, ja josta Hän tuli täysin tietoiseksi Jordanin kasteessa. Tästä puhuin ja huomautin eräästä tärkeästä seikasta, nim. että emme saa käsittää kosmillista Kristusta toiseksi, vanhemmaksi persoonallisuudeksi, emme saa ajatella edes, että se olisi niitä olentoja, joita on näkymättömässä maailmassa, universumissa, jokin aurinko-olento. Me nimitämme Logokseksi sitä äärettömän suurta olentojoukkoa, joka on tämän aurinkokunnan takana, samalla tavalla kuin on jokaisen aurinkokunnan takana universumissa. Kosmillinen Kristus ei ole mikään semmoinen olento. Me voimme usein nähdä meidän nykyaikaisessa teosofisessa kirjallisuudessa huomautettavan siihen suuntaan, että Jeesus Kristus on jokin hyvin korkea mestari, entinen ihminen siis, vaikkakin Hän olisi kuinka monta tuhattamiljoonaa vuotta sitten ihmisasteen jättänyt, tai että Hän olisi joku Elohimeistä, Logos-olennoista.

Nykyisestä teosofisesta kirjallisuudesta voimme semmoista lukea, ei madame Blavatskyn Salaisesta Opista. Ja minun on täytynyt huomauttaa, että mikäli minä ymmärrän ja olen kokenut ja nähnyt, asia ei ole sillä tavalla. Ja meidän oma sydämemme ja omatuntomme sanoo meille, ettei yksilöllisen ihmisen vapahtajaksi kelpaisi mikään toinen ihminen, yksilöllinen olento. Millä tavalla hän voi olla meidän vapahtajamme, joka on ollut ihminen kuin me: eivät edes logokset tässä maailmankaikkeudessa, jumalalliset luojat, sillä he ovat myös ennen olleet miljoonia tai miljaardeja vuosia sitten, ihmisasteella. Ihmisen vapahtajaksi kelpaa yksin Jumala, se suuri Elämä, joka ei ole mistään toisesta syntynyt, jolla ei ole alkua eikä loppua, vaan joka on ja jota emme osaa määritellä. Kosmillinen Kristus on se aspekti, se puoli tässä jumaluudessa, joka on jumaluudessa piilevä olemassaolon täydellisyyskuva, joka meille ihmisille merkitsee tällä asteella: ihmisen täydellisyysihanne, taivaallinen ihminen, jonka täydellisyys meidän on saavutettava. Se on tuo, niinkuin madame Blavatsky sanoo Salaisessa Opissa, ideationi eli aateskelu, joka on Jumala itse, kuten Johanneksen evankeliumissa sanotaan: ”Sana oli Jumalan luona ja Jumala oli se Sana ja Sanan kautta on tehty kaikki, mitä tehty on”. Se on suuri universaalinen Kristus, salaperäinen, meille käsittämätön ideationi eli aatemuodostuma, järkitoiminta, suuressa jumaluudessa, äärettömyydessä, joka on kaiken manifestationin takana, kaiken raison d’être, meidän elämämme henkinen sisältö, olemassaolon henkinen substanssi. Se on tämä kosmillinen Kristus, joka on elävänä ja vaikuttavana kaikissa olennoissa, niin ruohonkorressa, kivessä, kuin korkeimmissa jumalissa. Ja se tekee, koska se on meissä, että me olemme veljiä kaikkien olentojen kanssa. Korkein jumala

taivaassa on meidän veljemme. Tämä on niin suuremmainen ajatus, osviitta. Salaisessa Opissa. Kun tutkutte Salaista oppia, huomaatte, kuinka madame Blavatsky tahtoi teroittaa kaikkien olentojen merkillistä syntyperää ja merkillistä jumaluutta. Tämä on niin suuremmoista tuossa ensimmäisessä teosofisessa ilmoituksessa, ja sitä on hyvin paljon tahdottu sotkea pois myöhemmässä kirjallisuudessa, on aivan kuin katolilainen tuulahdus olisi käynyt läpi teosofisen kirjallisuuden ja liikkeen myöhempinä vuosina. Madame Blavatsky oli käynyt Buddhan koulua, ja se koulu kasvattaa erikoisesti juuri älyä. Me emme pääse Jeesuksen Kristuksen luo, jollemme käy kaikkien suurten opettajien koulua, jollemme käy Buddhan koulua ja kehitä älyä. On aivan turha käsitys, niin kuin usein voimme nähdä, että nyt olemme Jeesuksen opetuslapsia, buddalaiset ja kaikki muut ovat pakanoita, eivät ne tiedä Kristuksesta ja Jumalasta mitään. Sehän on suoraa valhetta, kaikki vanhat filosofit ja uskontojen perustajat ovat puhuneet kosmisesta Kristuksesta niin paljon, kuin heillä tietoa on ollut. Se, että Jeesus Kristus syvimmin on osannut tuoda ilmi komillisen Kristuksen, ei vähennä hänen edeltäjiensä arvoa: ilman edeltäjiä ei Hän olisi voinut sillä tavalla, niin majesteettillisesti tuoda ilmi kuin Hän toi. Ja jos tahdomme käydä Jeesuksen jälkiä, täytyy meidän oppia rakastamaan kaikesta sydämestämme noita ihmeellisiä Jumalan poikia, vapahtajia, tietäjiä, ajattelijoita, jotka ovat paljastaneet meille elämän salaisten mysterioiden kautta. Ainoastaan istumalla niiden jalkojen juuressa on meillä toivoa päästä Jeesuksen Kristuksen luo. Niin korkea, syvä on Jeesus Kristus.

Sentähden oli niin luonnollista, että madame Blavatsky, joka oli Valkoisen Veljeskunnan lähetti, oli käynyt ankaraa

buddhalaista koulua, jossa hänen intelligenssinsä oli tullut erikoisen loistavaksi. Kaikki tiedemiehet tunnustivat kuin yhdellä suulla, että niin älykäästä, tietorikasta ihmistä, joka osasi jokaiseen huomautukseen vastata, eivät olleet ennen kuulleet. Tietysti monet ihmiset rikkiviisaudessaan kohauttivat olkapäitään, mutta niiden, jotka menivät hänen luokseen totuutta etsimään, täytyi ihmetellä. Madame Blavatsky nimitti itseään buddhalaiseksi ja ehkä teroitti sitä liian paljon, mutta hänelle oli niin vastenmielistä koko katolinen kirkon järjestelmä, niin tyhjää ja elotonta, että hän paljon mieluummin käsitti itsensä buddhalaiseksi, jolla ei ole mitään auktoriteettia. Buddhahan sanoi, ettei pidä uskoa mitään, mitä ei oma järki ja sydän tunnusta todeksi. Sentähden madame Blavatskykin tuossa Salaisessa Opissa mestarinsa auttamana saattoi levittää etemme suuremmissa kosmillisissa näköaloja, joita myöhempi teosofinen kirjallisuus on sotkenut jonkun verran, niitä näköaloja, että olemme Absoluutin poikia, Jumalan kohdussa syntyneitä, ei minkäänlaisten alempien olentojen. Kaikki on kehityksen tulosta, mutta kaikki pohjautuu suureen, yhteen Elämään. Kaikki luonnossa on suurta demokratiaa okkultisessa merkityksessä, kaikki ovat veljiä, ei kellään ole okkultisesti hypnoottista valtaa toisten yli, mutta myös se on mitä suurinta hierarkiaa, sillä ei ole mikään häpeä totella sen neuvoja, joka on viisain. Jos ajatteleme Valkoista Veljeskuntaa, ei siellä kukaan ajattele, että hän nyt tottelee toista, ei semmoinen tule kysymykseen, päinvastoin jokainen tuntee, että hänen suurin onnensa, elämänsä, ilonsa on siinä, että hän tekee, niinkuin on viisasta, että hän noudattaa sen tai niiden neuvoja, ja ne neuvot tulevat luonnollisella tavalla. Se on todellinen hierarkia, siinä ei ole mitään käskyvaltaa, jokainen näkee, mitä on tehtävä.

Siis meidän on aina muistettava, pidettävä mielessä tuo tärkeä kohta, että se kosmillinen Kristus, josta me puhumme ja joka ilmeni Jeesus Natsarealaisessa, oli todellinen kaikkeuden elämä, äärettömyys. Sentähden, kun Jeesus puhuu Isästä, Hän puhuu siitä äärettömyyden Elämästä, jonka poika Hän oli ja jonka poikia me kaikki olemme. Ei ole mitään tyhmää, epäloogillista, kun sanomme, että olemme Jumalan poikia, sillä sillä ainoastaan ilmaisemme luonnon totuuden. Toinen asia on, että olemme vielä huonoja ja pieniä, mutta Jumalan poikia ovat muurahaisetkin maassa, siitä emme pääse mihinkään. Sentähden on hullua, että esim. kristinuskossa opetetaan ihmisiä ajattelemaan, että he ovat maan matoja, opetetaan halveksimaan koko tätä Jumalan työtä, kun halventavasti ajattelemme itsestämme ja toisista. Se on hirmuisen vaarallista suggestionia ja se on pitänyt kristikuntaa suuressa pimeydessä, eetillisessä voimattomuudessa. Meissä on niin äärettömän suuri elämänvoima, mutta me luomme kaikenlaisia aineellisia arvoja, rautateitä, telefoneja ja kaikkia suuria keksintöjä; se ei ole eetillisesti väärää madonkaan kannalta, mutta me olemme sangen vähän kyenneet suuriin tekoihin. Kun otan käteeni jokapäiväisen sanomalehden, olen ajatellut monta kertaa: noin monta murhaa, puukotusta, noin monta juopumuksesta, varkaudesta, kavalluksesta kiinni otettua. Kaikki on huonoa, eetillisesti ala-arvoista. Ehkä jossain paikassa kerrotaan jostakin ihmisestä, joka on pelastanut toisen hukkumasta, se on tavallisesti hyvin pienessä uutisessa, se on semmoista, joka kuuluu jokapäiväisiin harvinaisuuksiin, ei sille ole voitu paljon arvoa antaa. Onhan yksi tapa kasvattaa ihmiskuntaa, että puhutaan paljon kaikesta huonosta, emme siten pääse vaipumaan itsehyväisyyden tunteeseen, että ihmiskunta olisi

jotain. Kyllä meille muistutetaan joka päivä, kuinka alkuperäisiä me vielä eetillisessä suhteessa olemme. Mutta kaiken takana piilee kristillinen suggestioni, että me olemme huonoja, maan matoja. Kun uusi aika tulee, vesimies pääsee vaikuttamaan ja ihmiskunta herää unestaan, silloin me tulemme tuntemaan itsemme kuninkaiksi, me emme ole enää niin paljon pakoituksen ja koloituksen runtelemia, että meidän täytyisi katsoa vain maata ja kiviä, me voimme käydä pää suorassa, me voimme katsella pilviä, kuunnella lintujen laulua, nähdä, kuinka aurinko kultaa puita j.n.e. Me voimme silloin tuntea ja tietää, että kaikki ihmiset ovat kuninkaan poikia, jalosyntyisiä olentoja. Meidän pitää uskoa, että voisimme olla jaloja, ajatella hyvää, uskaltaa suurta ja kaunista. Se kaikki riippuu meistä itsestämme. Ja sitä me tulemme täällä maan päällä vielä toteuttamaan, kulkemaan kuin kuninkaan pojat, jotka tietävät, että heillä on niin paljon takana.

Meidän täytyy sentähden valittaa, että on niin huonosti käsitetty kosmillista Kristusta, niin vaillinaisesti tai ei ollenkaan on käsitetty sitä, että kosmillinen Kristus on meissä jokaisessa. Mitään ulkonaista vapahtajaa ei ole, mutta jokaisessa on sama sisäinen vapahtaja. Jeesuksessa Kristuksessa tämä kosmillinen Kristus puhkesi ihanimpaan kukkaan. Ja kun Jeesus Kristus kuoli, läksi pois tästä näkyväisestä maailmasta ja lupasi opetuslapsille, että Hän pian tulee takaisin, niin opetuslapset käsittivät sen ensin sillä tavalla, että Jeesus tulee fyysisesti takaisin. Ja me tiedämme, että ensimmäisessä kristillisessä seurakunnassa, Pietarin seurakunnassa, Jerusalemissa, oli kannustavana uskona tuo: ”Herra tulee kohta takaisin.” Jeesushan sitten ilmestyi aivan ruumiillisessa muodossa joillekuille ja tämä vain vahvisti sitä uskoa seurakunnassa, että

Hän tulee ruumiillisesti heidän luo, joka semmoisenaan oli harhakäsitys. Hänen takaisin tulonsa ruumiillisessa muodossa ei suinkaan ole mikään madottomuus, mutta se ei tapahdu tämmöisessä fyysisessä ruumiissa, vaan Hänen omassa, kuolemattomassa salaruumiissaan. Se tapahtuu tänäpäivänä kelle tahansa, joka sillä tavalla voi hänet ottaa vastaan, ja se voi tapahtua silloinkin kelle tahansa ja koska vaan, kun oli edellytyksiä. Ja me tiedämme ja olemme puhuneet siitä, kuinka ensimmäisissä kristillisissä seurakunnissa järjestettiin etupäässä Paavalin toimesta erilaisia toimituksia, jotka olivat omiansa valmistamaan läsnäolevien mielentilaa, koko auraa, sillä tavalla, että Jeesus saattoi tulla heidän luokseen opettamaan heitä, niin että kaikki saattoivat Hänet nähdä. Ensimmäiset kristityt eivät suinkaan pyrkineet kehittämään itsessään alempaa selvänäköisyyttä, että olisivat kehittyneet näkemään näkymättömän maailman asioita, mutta he koettivat valmistaa auraansa niin, että Jeesus saattoi tulla ja opettaa heitä, niin että he näkivät Hänet. Ja tapahtui hyvin monessa gnostilaisessa ja kristillisessä seurakunnassa, että mysterio-, sakramentti-toimituksessa Jeesus esiintyi. Meillä on koko gnostilaisessa kirjallisuudessa – esim. Pistis Sophiassa – todistuksia siitä, että ainakin yhdentoista vuoden aikana kuolemansa jälkeen Jeesus ilmestyi opetuslapsille ja opetti heitä.

Mutta mihin me nyt tahdomme kääntää huomiomme, on kysymys pyhästä hengestä. Mikä oli se totuuden pyhä henki, jonka Jeesus lupasi lähettää opetuslapsille? Meillä on Apostolien Teoissa kertomus siitä, kuinka helluntaina pyhä henki laskeutui opetuslapsiin elävien liekkien muodossa näkymättömästä maailmasta ja tuli heidän sisäänsä. Tässä on

puhe Jeesuksen lähimmistä opetuslapsista, heidän aivoihinsa laskeutui elävä liekki, pyhä henki, joka muutti heidät kokonaan, antoi heille uusia kykyjä, valaisi heidän järkeään, teki heidät uusiksi ihmisiksi. Mitä tällä tarkoitetaan? Sillä ei tarkoiteta yksinomaan sitä psykologista momenttia, josta äsken oli puhetta, vaan sillä tarkoitetaan jotain erikoista vuodatusta. Sillä tarkoitetaan kyllä jotain semmoista, kun kristikunnassa puhutaan pyhästä hengestä tarkoittaen Jumalan kolmatta persoonaa, ja todellisuus tämän takana onkin se, että tämä oli vuodatus kosmisesta Kristuksesta, kosmisesta Logoksesta. Nyt minun täytyy heti huomauttaa teille, että te voitte nykyaikana lukea suomen kielellä muuatta teosta, jonka nimi on ”Luomisen tuli”. Siinä uudenaikainen teosofi kauniilla, käytännöllisellä oikealla tavalla puhuu pyhän hengen vuodatuksesta, ja minä neuvon kaikkia sitä lukemaan, ja te huomaatte, että siinä on paljon oikeita havaintoja, oikeaa inspirationia, mutta filosofinen tausta on siinä aivan ontuva, selitys pyhästä hengestä ei ole ollenkaan yhtäpitävä sen kanssa, mikä täytyy teosofeina saada tutkimalla Salaisen Veljeskunnan madame Blavatskyn kautta antamaa ilmoitusta ja kulkemalla Jeesuksen Kristuksen jäljessä. Siinä kirjassa puhutaan siitä, että pyhä henki on tämän meidän aurinkokuntamme Logoksen kolmannen olemuspuolen vuodatus, luomisen tuli, ja kun ihminen pääsee kosketukseen sen voiman kanssa, silloin hän innostuu ja hänessä herää kykyjä ja sisäistä näkemystä ja inspirationia ja elämän halua ja hän tahtoo kokea ja nähdä ja päästä tietoon. Nykyaikana ihminen on erittäin altis ottamaan vastaan tätä pyhän hengen inspirationia, hän ei halua Jumalan poikaa, hän ei tahdo mitään selvää maailmankuvaa ensin, vaan hän tahtoo ensin kokea elämän luovaa voimaa, sitten hän lähtee

itse elämää kokemaan, jolloin hänelle selviää monet kysymykset. Tämä on käytännöllisesti oikein monessa tapauksessa, mutta juuri tuo selitys, että pyhä henki olisi vuodatus meidän aurinkokuntamme Logoksesta ja toinen selitys, että nyt alkaisi jonkinlainen pyhän hengen aika, on minun käsittääkseni aivan harhaan vievä. Sillä mikä on tämä pyhä henki? Sekä Jeesuksen Kristuksen että ensimmäisen kristillisen seurakunnan kannalta, sekä myös teosofiselta kannalta pyhä henki on se luomisvoima, luova tuli, toimiva järki, inspiroiva voima, joka on jumaluudessa. Jumaluudessa ovat nuo elämän eri aspektit, siinä on Isä kaiken lähteenä, Poika on tuo täydellisyyskuva ja sitten siinä on itse elämisen taikavoima, luomisen suuri, ihmeellinen voima, maailman järjen suuri voima. Se on kaikki suuressa jumaluudessa, ei se ole mikään erikoinen ominaisuus tässä Logoksessa. Tietysti kaikki nämä kolme aspektia ovat jokaisessa inhimillisessä olennessa, tahto vastaa Isää, tunne Poikaa ja järki pyhää henkeä. Suuressa kollektivisessa Logoksessa nämä jumalalliset voimat ovat suuressa määrin ilmenneet, mutta ne eivät ole alkuperäisiä siitä Logoksesta, vaan ovat lähtöisin suuresta Elämästä.

Siis kysymys pyhästä hengestä selviää kosmillisen Kristuksen yhteydessä. Kun ymmärrämme, että kosmillisen Kristus on universaalinen asia, niin ymmärrämme, että pyhä henki on tämän äärettömän Elämän elämänvoima, suuri taikavoima, joka todella parantaa ja tekee mitä tahansa, saa aikaan mitä merkillisiä asioita tahansa. Siinä on niin paljon taikaa kätkeytyä, että me emme tunne sen salaisuuksia vielä, emme osaa aavistaa, mitä ihmeellisiä kykyjä siinä on. Nyt siis

tämä todellinen pyhä henki, itse elämän pyhä henki, kun Jeesus Kristus lähti pois, laskeutui ja laskeutuu kosmillisen Kristuksen lupauksesta niihin ihmisiin, jotka ovat vastaanottavaisia. Ei Jeesus Kristus suinkaan tarkoittanut, että ”kun minä menen pois, te perustatte kirkon ja minä lähetän siihen pyhän hengen”, vaan Hän sanoi opetuslapsille: ”kun Minä lähden pois (se Minä oli maailmankaikkeuden suuri kosmillinen tajunta), niin te, jotka olette asettuneet vastaanottaviksi, saatte pyhän hengen, sen hengen, joka lähtee Isästä ja Minusta, sen luomisen voiman, sen ihmeellisen järjen ja kyvyn, jonka yksin Jumala voi antaa.” Ja hänen lähimmät opetuslapsensa, jotka olivat Häntä ymmärtäneet, jotka tosi teossa ja uskossa tahtoivat Häntä seurata ja olivat seuranneet, saivat tuon vuodatuksen, mutta se pyhän hengen vuodatus ei missään koneellisessa merkityksessä kuulu mihinkään kirkkoon. Korkeintaan voimme sanoa, että kun ensimmäiset opetuslapset saivat tämän pyhän hengen kosmilliselta Kristukselta, niin heidän ruumiinsa täyttyi siitä niin, joutui semmoiseen värähtelytilaan, että he saattoivat siunata toisia, konsekroida seuraajiaan. Sen tähden voimme lukea, kuinka apostolit siunasivat niitä, jotka osoittautuivat vakaviksi Jeesuksen seuraajiksi. Kun valittiin diakooneja, joista Stefan oli ensimmäinen, kerrotaan, kuinka he saivat vihkimyksen, pyhityksen, apostoleilta, ja kun apostoli laski kätensä semmoisen oikean Kristuksen seuraajan pään päälle, niin se pyhä henki, mikä oli hänessä, meni hänen kätensä kautta toisen ruumiiseen. Sentähden apostolien siunauksella, esirukouksella, oli niin suuri merkitys ensimmäisissä seurakunnissa. Siitähän on syntynyt legenda, traditioni, että roomalaiskatolisessa kirkossa on olemassa apostolinen suksessioni, että siellä kaikki piispat ovat saaneet tämän

apostolisen siunauksen, ja sillä on tarkoitettu, että pyhän hengen voima on kulkenut toisesta toiseen käten päälle panemisella. Aina, kun piispa vihittää roomalaiskatolisessa kirkossa, panee toinen piispa kätensä vihittävän päälle ja siunaa hänet, jolloin hän tulee vihityksi oikealla tavalla, apostolinen voima on mennyt häneen. Roomalaiskatolisessa kirkossa uskotaan, että se siunaus on kulkenut polvesta polveen. Jos asia olisi ulkonainen ja muodollinen, olisi se oikein. Jos olisi todistettavissa, että piispan vihkiminen, konsekrationi, on tapahtunut lakkaamatta apostolien päivistä saakka, on siinä muodollinen suksessioni, mutta historiallisesti on epävarmaa, onko todistettavissa, että aivan apostoliselta ajalta saakka on kulkenut edes Rooman paavin istuimessa apostolinen suksessioni. Se ei ole täysin todistettu, mutta jos niin olisi, silloin olisi ulkonainen, muodollinen puoli oikein. Mutta meidän täytyy ymmärtää, että apostolinen siunaus ei merkitse mitään, ellei tuo, joka ottaa vastaan, ole semmoinen, joka sisäisesti voi ottaa vastaan, ja se, joka siunaa, voi sen tehdä. Sentähden madame Blavatsky Isis Unveiledissa huomauttaa siitä humbugista, mikä tässä apostolisessa suksessionissa on. Ja me ymmärrämme sen hyvin, kun ajattelemme, että roomalaiskatolisessa kirkossa on ollut paaveja ja piispoja, jotka ovat olleet rikoksentekijöitä: kuinka pyhä, apostolinen siunaus olisi voinut kulkea semmoisten kautta, jotka eivät välitä pyhydestä mitään. Niinpä eräskin Rooman paavi sanoi: ”kuinka paljon hyötyä meillä on tästä Kristuksen tarinasta.” Hän ajatteli, miten paljon nautintoja heillä siitä saattoi olla. Onhan Jumalan pilkkaa ajatella, että semmoisten kautta kulkisi pyhän hengen siunaus katkeamattomana, täytyyhän olla välittäjissä jotain eetilistä

puhtautta ja pyhyyttä. Sentähden apostolista suksessionia todellisessa merkityksessä ei ole olemassa.

Mutta ensimmäisessä seurakunnassa oli todella kosmillinen pyhä henki vaikuttamassa. Ja niin paljon tuo pyhän hengen vuodatus vaikutti, että aivan niiltä ajoilta saakka on täällä länsimailla ollut suurta elämän intoa ja halua, suurta elämänvoimaa. On ehkä karmallinen, historiallinen seikka, että elämänvoima on siirtynyt itämailta tänne länsimaille, ja vaikka se ei ole ollut jumaluuden pyhää henkeä, on se ollut luomisen tulta. Mutta koko tämä pyhän hengen vuodatus, siinä mielessä, kuin Jeesus tarkoitti, ei suinkaan ole käsitettävä niin, että ihmiset jäisivät tälle pyhän hengen asteelle, vaan tämän pyhän hengen pitää olla jotain valmistavaa, sen pitää viedä ihmiset kosmillisen Kristuksen luo. Miksi? Sentähden, että pyhä henki on itse asiassa se puoli kosmillisesta jumaluudesta, joka aina on ollut lähinnä ihmisiä, luomisen tuli on ollut ihmiskuntaa kaikista lähimpänä, sitä olemme voineet parhaiten vastaan ottaa. N.s. vanhassa liitossa koko kulkeminen vihkimyksestä vihkimykseen on pyhän hengen työtä ihmisessä, eikä ihminen silloin saavuttanut pyhän hengen vaikutusta muuta kuin näkymättömässä maailmassa. Mutta Jeesus omalla työllään lähensi kosmillista Kristusta, veti ihmiskuntaa kosmillisen Kristuksen luo, ja sentähden se pyhä henki, jonka hän lähetti, oli omiansa viemään ihmisiä nopeammalla tavalla kosmillisen Kristuksen luo, kosmillisen Kristuksen tajuntaan tässä fyysillisessä tajunnassa. Kosmillinen Kristus on ollut kuin piilossa, mutta pyhä henki on aina ollut vaikuttamassa ihmiskunnassa, aina ovat jotkut ihmisistä etsineet totuutta, pyrkinet, ajatelleet elämää, ja se on asettanut heidät pyhän

hengen yhteyteen, mutta tämä tie pyhän hengen vaelluksessa on hyvin pitkä, se on kulkua askel askeleelta, monenlaisten vihkimysten kautta, kosmillisen Kristuksen yhteyteen. Mutta Jeesuksen Kristuksen työn kautta pyhä henki sillä tavalla saattoi muuttaa muotonsa, koska kosmillinen Kristus itse rakkautena oli tullut lähemmäksi koko ihmiskuntaa, että pyhä henki saattoi voimakkaammin ja nopeammin, ei luomisen tulena yleensä, vaan kosmillisen Kristuksen lähettämänä pyhänä henkenä, vaikuttaa suuremmin, voimakkaammin yksityisessä ihmisessä, että hän nopeammin saattaa kulkea kaitaa tietä ja päästä Kristuksen tajunnan yhteyteen.

Kun katsomme ensimmäistä seurakuntaa, huomaamme, että se oli pyhän hengen yhteydessä, sen jäsenet kulkivat tätä pyhän hengen tietä, mutta he eivät päässeet vielä Kristus-tajuntaan, ainoastaan yksi esimerkki meillä on; Stefan, tuo ensimmäinen diakoni, oli ensimmäinen kristitty, joka Jeesuksen Kristuksen kuoleman jälkeen pääsi Kristus-tajuntaan. Hän oli pyhän hengen täyttämä ja kuollessaan marttyyri-kuoleman hän näki taivasten aukenevan ja Jeesuksen Kristuksen olevan Isän luona. Tämä merkitsee, että hän pääsi Kristus-tajunnan yhteyteen, tunsu Jumalan pojan itsessään: pyhä henki oli vienyt hänet kosmillisen Kristuksen yhteyteen, ei ollut siis mitään hätää elämässä ja kuolemassa, koko olemassaolo oli äärettömän ihmeellinen draama. Stefan kuoli silloin, kun pääsi siihen Kristus-tajuntaan. Ja minä olen huomauttanut siitä, että Paavali seisoi syrjästä katsomassa tätä Stefanin kuolemaa, ja hän näki, kuinka Stefan vaipui polvilleen ja kuuli, mitä Stefan puhui siitä, mitä näki. Se vaikutti Paavaliin hyvin merkittävästi: hän oli silloin Saulus ja työskenteli kristittyjä vastaan. Ja ensimmäinen,

jonka Stefanin perästä kerrotaan päässeen kosmillisen Kristuksen tajuntaan, oli juuri Paavali Damaskuksen tiellä. Hän perusti sitten omia seurakuntia, ja hänestäkin muutamat sanovat yliolkaisesti, että hän on perustanut kristinuskon ja kirkon: se on puoleksi totta ja johtuu siitä, että Paavali oli ensimmäinen, joka pääsi sitten todella Kristus-tajuntaan, syvempään ymmärrykseen, hän ei jäänyt pyhän hengen tielle, vaan tuli kosmilliseen Kristus-tajuntaan. Sentähden syntyi uusia seurakuntia, pauliinisia, hänen vaikutuksestaan. – Pyhä henki on aina ollut ja on yhä tuo valmistava tie Kristus-tajuntaan.